

DE FAMILIE “VAN MONTMORENCY-NEVELE”

De familie “van Montmorency”

Jacques (1370-1414), de oudste zoon van Charles I de Montmorency volgde zijn vader op. Montmorency was eind 14de begin 15de eeuw het toneel geworden van plundering en geweld. Na de geweldplegingen van de troepen van de hertog van Orleans in 1411 waarbij ook weerloze ouderlingen, vrouwen en kinderen genadeloos werden afgemaakt besloot Jacques van Montmorency een versterkingsmuur rond zijn stad te bouwen. Kort daarop overleed hij. Jean II, zijn oudste zoon volgde hem op.

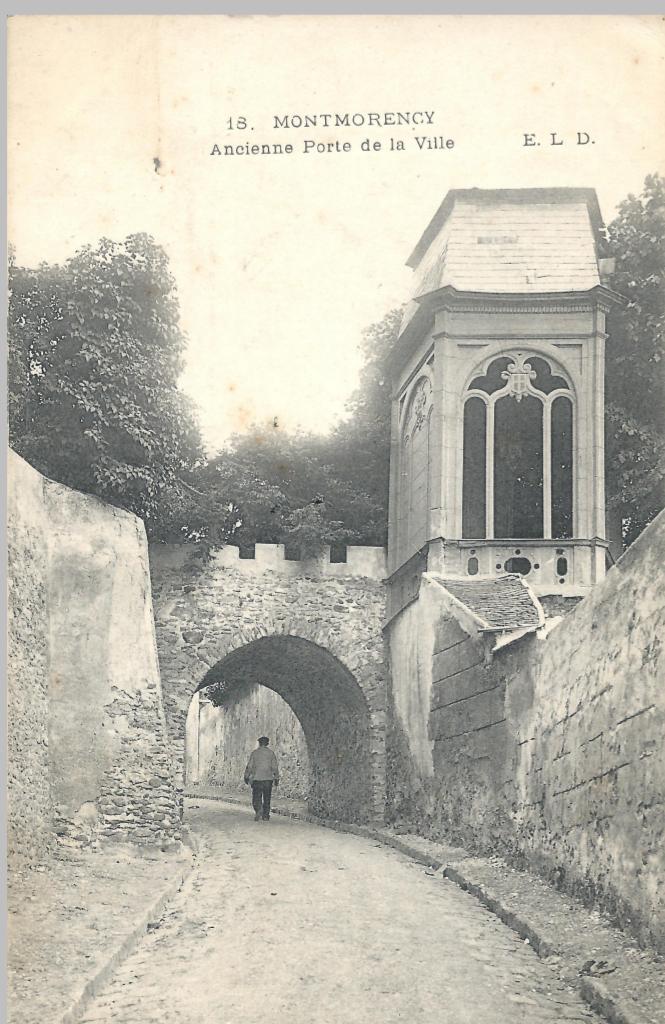
Jan II van Montmorency erft na het overlijden van zijn vader de heerlijkheden en alle renten die in het bezit waren van zijn vader Jacques en zijn moeder Philipinne de Melun.

Een oude toegangspoort tot Montmorency in de 17de eeuw.

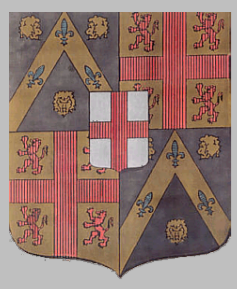

Het feodaal kasteel van Montmorency in de 17de eeuw.

MONTMORENCY ligt in het Franse departement Val-d'Oise op nauwelijks 13 km van Parijs. Het stadje telt zo'n 21.000 inwoners en maakt deel uit van het arrondissement Sarcelles. Het heeft sinds de negentiende eeuw een residentieel karakter en werd sterk geprefereerd door de Parijse aristocratie en Bourgeoisie. De meest illustere gast uit de achttiende eeuw is de filosoof en pedagoog Jean-Jacques Rousseau (1712- 1778) die er woonde van 1756 tot 1762.

DE FAMILIE “VAN MONTMORENCY-NEVELE”

Een van Montmorency wordt heer van Nevele

Johanna van Fosseux, dame van Nevele huwt Jan II van Montmorency

Op 19 januari 1422 huwt Johanna van Fosseux met Jan II van Montmorency. In Amiens wordt een huwelijkscontract opgemaakt dat later aanleiding zal geven tot heel wat strubbelingen.

Uit dit huwelijk werden twee zonen geboren: Jan III (1422) en Louis.

Het echtpaar vertoefde niet zo dikwijls in de heerlijkheid Nevele. Door een vermelding op 3 april 1425 weten we dat Johanna van Fosseux op haar kasteel in Nevele verbleef. Ze overleed op 12 september 1431 en werd begraven in de kerk van het klooster der Franciscanen in Senlis.

Jan II van Montmorency hertrouwt in 1454 met de dame van Chantilly

In zijn huwelijk met Marguerite d'Orgemont (°1415), dame van Chantilly en rijke weduwe van Guillaume Brouillart kreeg Jan II van Montmorency nog drie kinderen: Guillaume, (°1454) en twee dochters Philippe en Marguerite. Deze echtverbintenis was niet naar de zin van Jan III en Louis. De situatie verslechterde toen bleek dat hun stiefmoeder haar kinderen bevoordeelde.

Slaande ruzie tussen vader en zonen: “La querelle des Nivelles”

De leden van de familie “van Fosseux” waren trouwe aanhangers van de hertogen van Bourgondië. De leden van de familie “van Montmorency” waren vertrouwelingen van de Franse koningen.

Alvorens de troepen van de hertog te verwoegen, wilden Jan III, heer van Nevele, en Louis, heer van Fosseux, zich verzoenen met hun vader die op het kasteel van Ecoeu verbleef. De verzoeningspoging mislukte en maakte de tegenstelling tussen beiden nog groter.

Boos en ontevreden over dit onderhoud vertrok Jan III om zich bij de troepen van de hertog van Bourgondië aan te sluiten op weg naar de Slag van Monthléry (16 juli 1465) tussen hertog Filips de Goede en de Franse koning Lodewijk XI.

Jan II, verontwaardigd over het gedrag van zijn zoon, liet hem via hoorngeschal terug roepen maar Jan III gaf hier geen gehoor aan. Daarop riep Jan II: “*Ce chien de Jean de Nivelles, il s'enfuit quand on l'appelle*”. Deze uitroep ligt aan de basis van de Franse uitdrukking “il est comme le *chien de Jean de Nivelles, il s'enfuit quand on l'appelle*” een uitspraak die gebruikt wordt in het Frans voor iemand die niet komt als men hem nodig heeft; iemand die laf is. Na dit voorval ontferfde Jan II zijn twee oudste zonen Jan III en Louis.

Het jachtslot waar de ontvingsakte werd ondertekend.

Guillaume, de derde zoon van Jan II en halfbroer van Jan III en Louis bood aan koning Lodewijk XI loyaal zijn diensten aan.

Een oud gewoonterecht onderuit gehaald

Jan II van Montmorency overlijdt op 6 juli 1477. Jan III mocht na de onterving door zijn vader de naam Montmorency niet meer dragen, daarom wordt hij in de Franse historische teksten steeds Jean de Nivelles (Jan van Nevele) genoemd.

Jan III bracht de zaak van de onterving voor het Parlement van Parijs dat op 21 juli 1483 uitspraak deed in het voordeel van Guillaume de Montmorency. Jan III was enkele dagen voor zijn vader overleden in het Land van Nevele en zijn zoon Jan IV hernam de rechtszaak en vorderde zijn deel op zich baserend op de eigendomsrechten die aan zijn grootmoeder toekwamen.

In een arrest van februari 1492 besliste het Parlement van Parijs dat de verdeling mede zou gebeuren onder de kinderen uit het eerste huwelijk van Jan II van Montmorency met Johanna van Fosseux.

De heer van Nevele kwam zo in het bezit van een vierde van de baronie Montmorency. Jan IV mocht opnieuw de naam “van Montmorency” dragen, het wapenschild van de familie behouden en zich eveneens baron van Montmorency noemen.

Deze uitspraak betekende een breuk met het aloude Parijse gewoonterecht waarbij in tegenstelling tot een kasselrij, een baronie ondeelbaar was. Het delen van een baronie bleef behouden tot aan de Franse Revolutie.